

PFOS-sagen: Mette Mayli Albæk og Thomas Vibjerg, Jyllands-Posten

Netop nu er myndighederne i færd med at kortlægge en forureningssag, der ligner en regulær miljøskandale. I årtier har man i hele verden brugt brandskum med giftige og svært nedbrydelige fluorstoffer, men selv om myndighederne allerede i 2014 kortlagde, hvor det er blevet brugt i Danmark, har ingen taget initiativ til at gøre noget ved det.

Først da stoffet dukkede op på en mark i Korsør, og det viste sig, at kalve fra et lokalt kogræsserlaug havde spist det, gik alarmen. Siden er over 100 borgere fra Korsør-området konstateret forgiftet, og nu har myndighederne indledt en intensiv efterforskning af, om andre borgere andre steder i landet kan have været udsat for det samme.

Sagen udvikler sig dagligt, og i skrivende stund ved ingen, hvor den lander. Det står dog allerede nu klart, at en tikkende miljøbombe er blevet ignoreret i adskillige år, og konsekvenserne synes uoverskuelige.

Mette Mayli Albæk og Thomas Vibjerg har dækket sagen siden maj og har lavet adskillige afsløringer undervejs. Uden deres vedholdende journalistik ville sagen næppe have fået så meget politisk opmærksom og momentum, som det er sket.

Andre medier havde også beskæftiget sig med sagen på det tidspunkt, men ingen har formået at sætte den så meget på dagsordenen i Danmark som Jyllands-Posten.

I begyndelsen var de assisteret af journalisterne Mikkel Jensen og Mie Louise Raatz, men Mette Mayli Albæk og Thomas Vibjerg har været de gennemgående og bærende kræfter i dækningen.

Blandt deres vigtigste nyheder er:

- at forskere frygter en national miljøbombe efter fund af gift i oksekød i Korsør
- at svenske forskere tidligt advarede om brandskum som kilde til forurening
- at brandmænd frygter for helbredet og vil undersøges
- at de borgere, der har spist kød fra forgiftede køer selv har fået målt stærkt forhøjede fluorstof-tal
- at myndighederne har indledt en opsporing af lokationer, der kan gemme på nye Korsør-sager, og tusindvis af grunde kan være giftige
- at brandmænd er blevet afvist ved lægen, når de har søgt svar på mulig fluorstof-forgiftning
- at Falck i 11 år ledte fluorstoffer ulovligt ud i naturen i Esbjerg, og at Esbjerg Kommune svigtede totalt i sin egen håndtering af sagen
- at Aalborg Kommune i over fire år sad på viden om fluorforurening på flyvestation

Dertil kommer en stribe velfortalte menneskehistorier, der sætter ansigt på de ofre, der foreløbigt er identificeret.

De to journalisters dækning baserer sig både på interviews med et meget stort antal kilder, ligesom de har fået aktindsigt i adskillige tusinde sider materiale fra kommuner, forsvaret, Miljøstyrelsen, regioner m.m.

Det er journalistik, når det er bedst, og som afdækker en sag, der kan få konsekvenser for alle danskere.

For dette arbejde indstilles Mette Mayli Albæk og Thomas Vibjerg hermed til Cavling-prisen.

Mvh

Jesper Høberg

Journalist og redaktør, undersøgende journalistik

Morgenavisen Jyllands-Posten / FINANS